

ROK V LESE

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Lesní mateřské školy Mraveniště z.s.

Platný od 1.9.2017

Zpracoval kolektiv Lesní mateřské školy Mraveniště z.s.

Jarmila Kozlová

Lucie Schaumannová

Pavel Malinka

Tereza Hudečková

Věra Húbnerová

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Identifikační údaje.....	4
3. Obecná charakteristika školy.....	5
4. Podmínky vzdělávání.....	5
4.1. Pevné zázemí.....	5
4.2. Životospráva.....	6
4.3. Psychosociální podmínky.....	7
5. Organizace provozu LMŠ.....	7
5.1. Denní režim.....	7
5.2. Řízení LMŠ.....	8
5.3. Personální a pedagogické zajištění.....	10
5.4. Spolupráce s rodiči.....	10
6. Specifické podmínky vzdělávání.....	11
6.1. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
6.1.1. Plán pedagogické podpory.....	12
6.1.2. Individuální vzdělávací plán.....	13
6.2. Vzdělávání dětí nadaných.....	14
6.3. Adaptační plán.....	14
7. Organizace vzdělávání	15
7.1. Věkově smíšený kolektiv.....	15
7.2. Kritéria pro přijímání dětí	16
7.3. Individuální vzdělávání.....	16
8. Charakteristika vzdělávacího programu.....	16
8.1. Základní principy lesních mateřských škol.....	17
8.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	18
9. Vzdělávací obsah.....	18
9.1. Integrované bloky	19
9.1.1. Podzim.....	19
9.1.2. Zima.....	21
9.1.3. Jaro.....	23
9.1.4. Léto.....	26
10. Dílčí projekty a programy.....	27
11. Systém hodnocení školy.....	28

1. Úvod

Lesní mateřská škola Mraveniště z.s. (dále jen LMŠ) ve Staré Vsi nad Ondřejnicí vznikla z přesvědčení, že jako rodiče, chceme dětem umožnit vyrůstat společně s přírodou a nabídnout dětem nevyčerpatelné množství podnětů pro různorodou činnost. Základním principem je pobyt venku, respektující partnerský přístup k dětem a aktivní spolupráce s rodiči. Učitelé připravují program, který přirozeně navazuje na roční období a místo, které se pro daný den stává učebnou pod širým nebem. Bezprostřední zkušeností se děti učí vzájemné spolupráci a nabývají potřebných znalostí a dovedností.

Lesní mateřská škola Mraveniště z.s. poskytuje dětem bezpečné a láskyplné prostředí. Vztah dětí a učitelů je založen na vzájemné důvěře a respektu. Děti mají právo vyjádřit svůj názor a kdykoli požádat učitele o pomoc v situacích, ve kterých si neví rady. Všechny děti zde najdou rovnocenné postavení a zároveň klademe důraz na jejich individualitu. Učitelé se snaží být pro děti dobrými vzory v každodenních situacích. Ve škole panuje příjemná atmosféra, která dětem usnadňuje začlenění se do kolektivu a rozvíjí jejich sociální schopnosti. Děti se podílejí na vytváření školních pravidel, které pak vedou k jejich úspěšnějšímu dodržování. Učitelé umožňují dětem rozvíjet se přirozeně jejich vlastním tempem. Důvěřujeme dětem, jejich schopnosti učit se, rozvoji jejich kognitivního a společenského vývoje více než mechanickému učení a mechanickému myšlení. Rozvíjíme schopnost učit se tím, že dětem ukazujeme, že proces učení je příjemný. Budujeme u dětí sebedůvěru, samostatnost a spolupráci. Většina programu probíhá venku v lese, ve všech ročních obdobích. Celková atmosféra školy je stavěna na slušnosti, zdvořilosti a vzájemné úctě mezi dětmi, učiteli a rodiči.

LMŠ disponuje pouze jednou třídou a tento Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) reflektuje věk, zájmy, možnosti a potřeby všech dětí zapsaných v LMŠ. ŠVP byl vypracován celým týmem pedagogických i nepedagogických pracovníků, kteří se podíleli na jeho obsahu. S ohledem na tyto dvě důležité skutečnosti slouží tento ŠVP také jako Třídní vzdělávací program jedné jediné třídy LMŠ.

2. Identifikační údaje

Název dokumentu:	Rok v lese - Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Název školy:	Lesní mateřská škola Mraveniště z.s.
Sídlo školy:	Brušperská 592, 739 23 Stará Ves nad Ondřejnicí
IČ:	03887731
Zázemí školy:	parcela č. 694/1 katastrální území Stará Ves nad Ondřejnicí, GPS: 49.7134983N, 18.2051650E
Internetové stránky:	www.skolkamraveniste.cz
Kontakt:	skolkamraveniste@email.cz
Zřizovatel:	Lesní mateřská škola Mraveniště z.s., Brušperská 592, 739 23 Stará Ves nad Ondřejnicí,
IČ:	03887731
Právní forma:	spolek
Ředitel:	Jarmila Kozlová
Statutární zástupce:	Tereza Hudečková
Zpracovatelé ŠVP:	Jarmila Kozlová Lucie Schaumannová Pavel Malinka Věra Húbnerová Tereza Hudečková
Platnost:	Dokument byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 1.9.2017, platný je od 1.9.2017

3. Obecná charakteristika školy

Lesní mateřská škola Mraveniště z.s. má pouze jednu třídu o maximální kapacitě 24 dětí. Se skupinou pracuje jeden učitel a minimálně jeden nepedagogický pracovník s odbornou způsobilostí. Většina dětí dochází do LMŠ pravidelně na dva, nebo na tři dny v týdnu, druhou část týdne buďto dochází do jiné mateřské školy nebo jsou v péči rodičů. Důvodem je často fyzická náročnost celodenního pobytu venku (zejména u mladších dětí), finanční náklady na soukromé zařízení, ale také touha rodičů trávit s dětmi část týdne samostatně. Všechny tyto, stejně jako jakékoli jiné důvody LMŠ plně respektuje a rodičům vychází vstříc snahou o kombinování individuální docházky dítěte.

Zázemí lesních mateřských škol obecně dle platných legislativních norem nesmí být stavbou a slouží pouze k příležitostnému pobytu dětí, vzdělávání dětí probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesních mateřských škol.

Zázemí LMŠ se nachází na parcele č. 694/1 katastrální území Stará Ves nad Ondřejnicí. Na oploceném pozemku o rozloze 2812 m² je postavena jurta s terasou, která dětem slouží jako základna. Jurta je jednoduchá, kruhová stavba z přírodních materiálů. Je to ideální volba pro naše potřeby. Děti zde najdou zázemí pro odpolední odpočinek, úkryt v případě velmi nepříznivého počasí, prostor, kde si uloží náhradní oblečení a teplo, které jim zajistí kamna.

LMŠ je velmi dobře dostupná, jelikož nejbližší autobusová zastávka se nachází v její těsné blízkosti. Většina rodičů využívá k dojíždění osobní automobily a někteří také využívají formu spolujízdy. LMŠ novým rodičům vypomáhá s hledáním nejvhodnějších způsobů dopravy dětí do/z LMŠ.

4. Podmínky vzdělávání

Základní podmínky předškolního vzdělávání, ze kterých vychází nastavení provozu LMŠ, jsou definovány v legislativních normách závazných pro všechna zařízení registrovaná v rejstříku škol a školských zařízení. Pro provoz lesních mateřských škol je zásadní Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, v jejíž aktuálním znění je poprvé definována lesní mateřská škola jako typ mateřské školy a současně vymezuje specifické podmínky logistického a administrativního provozu lesních mateřských škol. Praktické fungování lesních mateřských škol v prostředí volné přírody pak fakticky umožňuje zejména Vyhláška č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, jejíž aktuální znění platné od 14.1.2017 uvádí v §9, odst. 1-5 specifika hygienického provozu zázemí lesních mateřských škol.

4.1. Pevné Zázemí

Zázemí LMŠ se nachází na parcele č. 694/1 katastrální území Stará Ves nad Ondřejnicí. Na oploceném pozemku o rozloze 2812 m² je postavena jurta s terasou, která dětem slouží jako základna. Jurta je jednoduchá, kruhová stavba z přírodních materiálů. Děti zde najdou zázemí pro odpolední odpočinek, úkryt v případě velmi nepříznivého počasí a prostor, kde si uloží náhradní oblečení.

Každé dítě má v jurtě umístěn vlastní označený box, kde má uloženo náhradní oblečení a další osobní věci. V jurtě je k dispozici rozložitelný kulatý stůl s dětskými židličkami, který využíváme k výtvarným a pracovním aktivitám a samozřejmě slouží ke stravování dětí. Dále je součástí vybavení jurty knihovna, která nabízí jak dětskou, tak naučnou literaturu. V přístupných policích jsou umístěny hračky a další pomůcky ke vzdělávání. Teplo v jurtě zajišťují kamna, která jsou opatřena bezpečnostní ohrádkou. V jurtě se nachází kuchyňská linka, kde pobíhá příprava svačin.

Při řízených pracích, jakými jsou psaní, výtvarná tvorba či jiné aktivity zaměřené zejména na rozvoj jemné motoriky, mohou děti využívat stůl umístěný v jurtě, nebo lavice, které se nacházejí na terase. Nemožnost zajistit obdobné podmínky pro sezení dětí jako v kamenných školách je kompenzována hojným pohybem dětí ve volné přírodě, který přirozeně posiluje celkovou tělesnou kostru dětí a sám o sobě je zpravidla zárukou správného vývoje držení těla.

Přestože výchovně vzdělávací program je založen zejména na využití přírodních materiálů a pomůcek, které významným způsobem podporují kreativitu dětí, mají děti k dispozici také hračky (stavebnice, skládačky, vláčky, kostky) a v případě zájmu mohou pracovat se specifickými montessori pomůckami. Při výuce je dále pravidelně využívána pestrá paleta výtvarných materiálů a kreativních potřeb.

Součástí zázemí je hygienický přístřešek, ve kterém se nachází dvě separační kompostovatelné toalety a dvě umyvadla s tekoucí pitnou vodou. Ohřev vody je zajišťován bojlerem. V hygienickém přístřešku má každé dítě svůj ručník, dostatek mýdla a toaletního papíru.

Na pozemku se dále nachází otevřený dřevník a sklad s dostatečným množstvím výukového materiálu, kde mohou vstupovat pouze oprávněné osoby. S ohledem na velmi omezený úložný prostor v samotném zázemí LMŠ je část výukového materiálů, hraček a pomůcek uložena ve skladovacích prostorech LMŠ v obci Hodoňovice (Hodoňovice 38, 739 01 Hodoňovice). Veškerý materiál je pak v pravidelných časových intervalech obměňován, většinou 1 x za 3 měsíce, v případě potřeby i častěji.

Zázemí LMŠ má pouze malé množství umělých hracích prvků, jelikož přirozené prostředí lesa nabízí dostatečný počet herních prvků, které si děti zpravidla volí na základě své fyzické zdatnosti a vlastního odhodlání. Takové prostředí opět velmi pozitivně stimuluje správný vývoj tělesné konstituce dětí bez zbytečného přetěžování. Zdokonalování koordinace celého těla navíc probíhá automaticky v průběhu celého dne při pohybu na nerovném přírodním terénu.

4.2. Životaspráva

Zásady správného stravování je jedním z důležitých pilířů LMŠ. Obědy se dováží do mateřské školy a zajišťuje je firma Zdravá vařečka - školní jídelna - vývařovna s.r.o.. Doplnková jídla jsou připravována přímo v jurtě, kdy jsou naše představy o chutné, zdravé a vyvážené stravě, splňující výživové normy ve školním stravování přeměňovány ve skutečnost. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachovávána vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Dodržujeme pitný režim, děti mají k dispozici dostatek tekutin. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme, nicméně nabízíme jim různorodé pokrmy a učíme děti je poznávat a ochutnávat.

Denní rytmus a řád v LMŠ je pravidelný a zároveň flexibilní k náhodným událostem. Vzhledem k faktu, že většina programu probíhá venku, mají děti zajištěn dostatečný pohyb a zázemí v podobě jurty jim nabízí vhodné místo k odpočinku.

4.3. Psychosociální podmínky

LMŠ poskytuje dětem bezpečné a láskyplné prostředí. Vztah dětí a průvodců je založen na vzájemné důvěře a respektu. Děti mají právo vyjádřit svůj názor a kdykoli požádat průvodce o pomoc v situacích, ve kterých si neví rady. Všechny děti zde najdou rovnocenné postavení a zároveň klademe důraz na jejich individualitu. Průvodci se snaží být pro děti dobrými vzory v každodenních situacích. Ve škole panuje příjemná atmosféra, která dětem usnadňuje začlenění se do kolektivu a rozvíjí jejich sociální schopnosti. Děti se podílejí na vytváření školních pravidel, které pak vedou k jejich úspěšnějšímu dodržování. Průvodce umožňuje dětem rozvíjet se přirozeně jejich vlastním tempem. Důvěřujeme dětem, jejich schopnosti učit se, rozvoji jejich kognitivního a společenského vývoje více než mechanickému učení a mechanickému myšlení. Rozvíjíme schopnost učit se tím, že dětem ukazujeme, že proces učení je příjemný. Budujeme u dětí sebedůvěru, samostatnost a spolupráci. Celková atmosféra školy je stavěna na slušnosti, zdvořilosti a vzájemné úctě mezi dětmi, průvodci a rodiči.

5. Organizace provozu LMŠ

LMŠ je mateřskou školou s celodenním provozem, s ohledem na významná specifika celodenního pobytu dětí ve venkovním prostředí je doba provozu od 8.00 hodin a končí v 15.00 hodin.

Pro rodiče, kteří nemají možnost vyzvednout si dítě do 15.00 hodin, nabízíme možnost využití služby hlídání dětí. Službu hlídání dětí je možné využít do 16.30 hodin. Toto opatření vychází ze snahy o harmonizaci rodinného a profesního života rodičů a podpory návratu na pracovní trh po ukončení rodičovské dovolené.

5.1. Denní režim

Denní režim udává pravidelný časový a programový harmonogram v LMŠ. Režim je nastaven pružně a může se lišit na základě aktuálních externích podmínek, psychického a fyzického stavu přítomných dětí a jejich individuálních aktuálních potřeb, nicméně jeho rámcové rozložení se společně s dětmi snažíme dodržovat. Cílem tohoto nastavení je pomoci dětem získat pocit jistoty a důvěry v okolní svět.

V průběhu denního programu často kombinujeme individuální a skupinovou práci, při nábízení nových dovedností bývá využívána také frontální výuka. Učitelé dětem nabízejí připravené i improvizované činnosti, současně však reagují na jejich aktuální poptávku. Nemají-li děti chuť či potřebu účastnit se společného programu, mají možnost věnovat se v poklidu svým individuálním zájmům.

8:00- 8:45	Příchod dětí do školy <i>volná hra, aktivity na zahradě</i>
8:50- 9:10	Ranní kruh <i>přivítání, zpívání s nástroji, motivace k denním aktivitám, hry</i>
9:10- 9:30	Přesnídávka

9:30- 12:15	Výprava do přírody, Povídání k tématu měsíce a týdne <i>řízená činnost, volná hra, individuální zkoumání přírody</i>
12:15- 12:30	Hygiena
12:30- 13:00	Oběd
13:00- 13:15	Vyzvedávání dětí
13:00- 13:30	Odpočinek <i>čtení pohádek, spánek, program pro předškoláky, klidové aktivity</i>
13:30- 14:40	Odpolední program <i>výtvarné tvoření, společné hry</i>
14:40- 15:00	Odpolední svačina
15:00	Ukončení provozu LMŠ, vyzvedávání dětí
15:00- 16:30	Služba hlídání dětí
15:45- 16:30	Vyzvedávání dětí

5.2. Řízení LMŠ

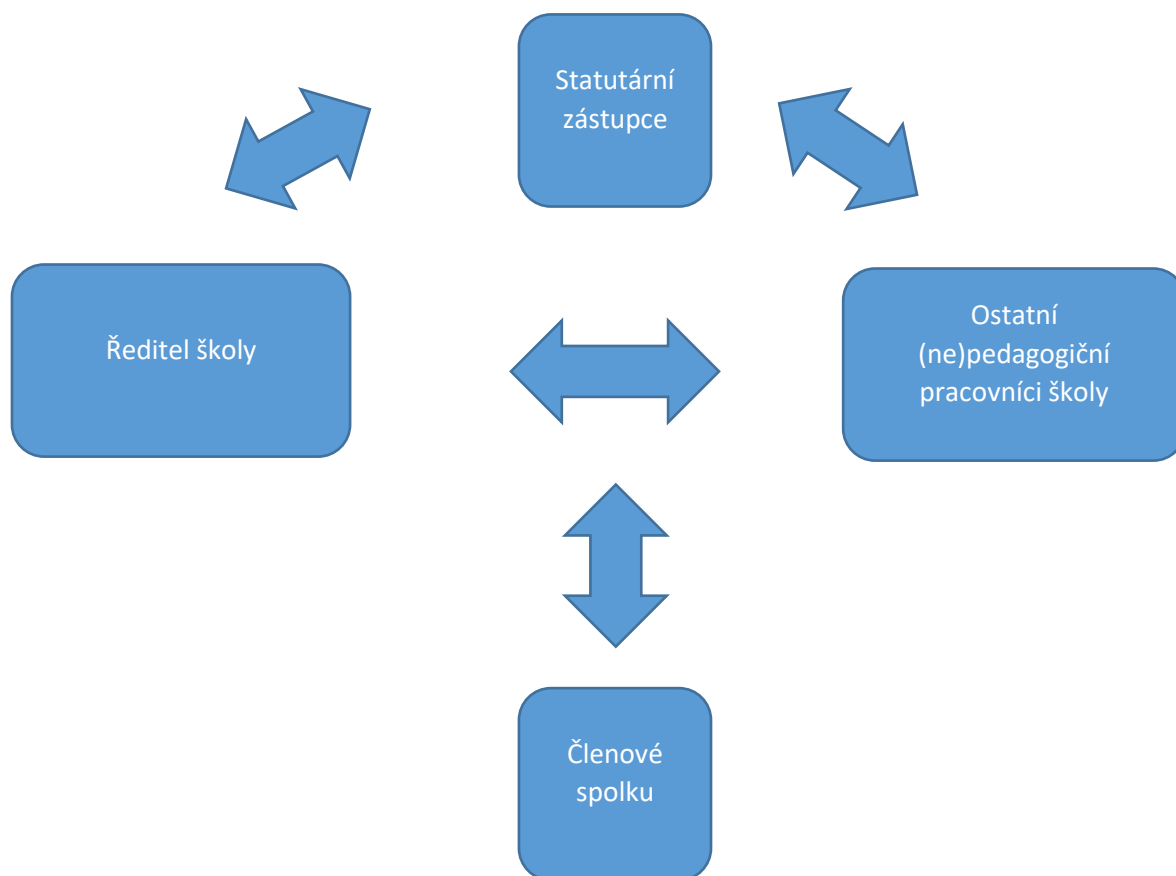
Zřizovatelem LMŠ je Lesní mateřská škola Mraveniště z.s., spolek se sídlem Brušperská 592, 739 23 Stará Ves nad Ondřejnicí, IČO: 03887731, zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném Krajským soudem v Ostravě, oddíl L, vložka 14166 (dále jen „Spolek“). Statutárním zástupcem Spolku je Tereza Hudečková, předseda výboru Spolku.

LMŠ si zakládá na tom, že všichni zaměstnanci se vzájemně respektují a uznávají velmi podobný žebříček hodnot. Zaměstnanci školy mají pevné morální hodnoty, které jsou v souladu s principy školy. Každý zaměstnanec zná podrobně svou náplň práce, podílí se na plánování pedagogické činnosti a chodu LMŠ. Ředitel školy podává zaměstnancům zpětnou vazbu a pravidelně vyhodnocuje jejich práci. Samozřejmostí je vzájemná důvěra a tolerance mezi všemi spolupracovníky školy.

Řízení LMŠ vychází z partnerského přístupu mezi jednotlivými personálními složkami LMŠ, jimiž jsou:

- Statutární zástupce Spolku
- Ředitel školy
- Ostatní pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

S ohledem na malou kapacitu LMŠ a její ryze komunitní charakter probíhá komunikace mezi jednotlivými úrovněmi na bázi kooperujícího trojlístku:

Do řízení LMŠ navíc zasahují také rodiče dětí docházejících do LMŠ, kteří jsou členy Spolku a bezprostředně se tak podílejí na jeho organizaci a činnosti (viz Stanovy Spolku). Členy Spolku jsou také všichni zaměstnanci a spolupracovníci LMŠ. Takováto organizace výrazným způsobem podporuje komunitní charakter LMŠ a aktivní zapojení rodičů do výchovně vzdělávacího procesu jejich dětí.

Detailní popis kompetencí jednotlivých účastníků personální struktury LMŠ a jejich vzájemné interakce jsou uvedeny v Organizačním řádu LMŠ.

V oblastech každodenního řízení chodu LMŠ přitom platí rámcové rozdělení činností mezi statutárního zástupce a ředitele LMŠ. Ty lze přehledně schematizovat následujícím způsobem:

Oblast kompetencí	Odpovědná osoba
Ekonomika školy, finanční řízení, fundraising	Statutární zástupce
Personální a mzdová politika	Statutární zástupce a ředitel
PR a marketing	Statutární zástupce
Právní agenda	Statutární zástupce
Administrativní zajištění	Statutární zástupce a ředitel
Materiální zajištění a vybavení	Statutární zástupce a ředitel
Externí komunikace (vystupování jménem školy)	Statutární zástupce a ředitel
Kontrolní činnost	Statutární zástupce a ředitel
Oblast vzdělávání a poskytování školských služeb	Ředitel
Řízení výchovně-vzdělávacího procesu	Ředitel

Pro rodiče obecně platí, že v oblastech rámcového nastavení chodu LMŠ, administrativních, finančních, legislativních a propagačních záležitostech se mohou obracet na statutárního zástupce LMŠ. Ten je také hlavní kontaktní osobou ve věcech týkajících se chodu Spolku.

S ředitelem LMŠ pak mohou rodiče řešit jakékoli otázky týkající se výchovně-vzdělávacího programu a individuálních potřeb svých dětí. V těchto oblastech jsou rodičům nápomocni také ostatní pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci LMŠ, kteří jsou v tomto ohledu dostatečně kompetentní a kvalifikovaní.

5.3. Personální a pedagogické zajištění

LMŠ zaměstnává pedagogické i nepedagogické pracovníky, rozdělení jednotlivých pracovních pozic reflektuje specifické požadavky kladené na lesní mateřské školy definované v §5 odst. 6 Vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání.

Základním výchozím modelem práce s dětmi je péče vždy jednoho pracovníka o skupinu čítající maximálně 8 dětí. Společné označení pro všechny pracovníky pečující o děti v průběhu provozní doby LMŠ je „průvodci“. Tito pracovníci společně zajišťují každodenní chod škol y ve stanoveném celodenním režimu.

LMŠ klade důraz na další vzdělávání a osobnostní rozvoj průvodců. Ti se v rámci svého profesního růstu vzdělávají v oblastech, které jim napomáhají individualizovat jejich činnosti s dětmi. LMŠ je členem Asociace lesních mateřských škol, která pro své členy v průběhu roku organizuje řadu akreditovaných i neakreditovaných seminářů a kurzů týkajících se zejména vzdělávání v přírodě, partnerské komunikace s dětmi, inovativních metod ve vzdělávání apod. Zaměstnanci se také účastní akreditovaných kurzů DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků).

5.4. Spolupráce s rodiči

Komunitní způsob fungování LMŠ Mraveniště je založen na úzké spolupráci s rodiči. Účast rodičů na dění ve škole je nepostradatelnou součástí chodu školy a pedagogické práce s dětmi. Dobré vztahy

mezi učiteli a rodiči jsou vystavěny na základě spolupráce a možnosti společných prožitků (rodičovská setkání, měsíční slavnosti, brigády atd.) Rodiče se tedy mohou podílet na chodu školy (spolupráce na brigádách, materiální výpomoc, dotace atd.). Naším cílem je vytvoření rodičovské komunity, navázání přátelských vztahů se všemi zúčastněnými a vzájemné sdílení zkušeností. Z angažmá rodičů tak budou moci profitovat všichni zúčastnění.

- rodiče spolu s dětmi se mohou podílet na přípravě aktivit pořádaných pro děti z LMŠ Mraveniště (příprava na slavnosti, narozeniny dětí atd.),
- rodiče mohou nadnést svoje vlastní výchovné představy a společně s pedagogickým personálem tak rozvinout vlastní výchovný koncept. Rodič má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu školy a svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu,
- rodiče podporují LMŠ podle svých možností např. příležitostnou výpomocí ve školce, úklidu, úpravě zázemí atd.,
- rodiče mohou v případě potřeby po předchozí domluvě konzultovat výchovné i jiné problémy svého dítěte s ředitelem či průvodci,
- rodiče jsou pravidelně informováni o dění v LMŠ e-mailem, prostřednictvím internetových stránek LMŠ, na rodičovských schůzkách.
- rodiče mají v případě potřeby možnost kdykoli požádat o individuální konzultace týkající se výchovně-vzdělávacího programu jejich dětí. Konkrétní otázky mohou diskrétně konzultovat s ředitelem LMŠ i ostatními průvodci.
- rodiče nových dětí přicházejících do LMŠ mají možnost účastnit se v rámci adaptace programu LMŠ. V průběhu „Zkušebního dne“ doprovází rodiče své dítě do LMŠ a absolvují společně celý program. Nové děti si tak v přítomnosti svých rodičů lépe zvykají na nové prostředí a rodiče mají možnost nahlédnout do každodenního chodu školky a pocítit, zda je právě toto prostředí nejen pro jejich dítě, ale pro celou rodinu, tím pravým.

6. Specifické podmínky vzdělávání

6.1. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Současně však podmínky pro vzdělávání všech dětí musí vždy odpovídat jejich individuálním potřebám. Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními LMŠ zabezpečuje a umožňuje vytvoření podmínek pro pozitivní přijetí těchto dětí. Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami v LMŠ dbáme následujících opatření:

- uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu;
- dbáme na profesionální postoje všech průvodců;
- vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomáháme mu, aby dosáhl co největší samostatnosti;
- úzce spolupracujeme s rodiči, citlivě s nimi komunikujeme a předáváme potřebné informace;
- spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními

Ke kompenzaci speciálních vzdělávacích potřeb dětí a vyrovnáním se s obtížemi ve vzdělávání stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, pětistupňový systém podpůrných opatření. Podpůrná opatření představují podporu pro práci učitele se žákem, kdy jeho vzdělávání v různé míře vyžaduje upravit průběh jeho vzdělávání. Cílem těchto úprav je především vyrovnávat podmínky ke vzdělávání dítěte, které mohou být ovlivněny mírnými problémy ale také závažnými obtížemi, které mohou být způsobeny nepřipraveností dítěte na vzdělávání, odlišnými životními podmínkami či kulturním prostředím, nepříznivým aktuálním zdravotním stavem, aj.

6.1.1 Plán pedagogické podpory

První stupeň podpůrných opatření sloužící ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka formou lehkých úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dle školského zákona vždy navrhuje a poskytuje škola. Průvodci v LMŠ jsou v tomto ohledu kompetentními a aktivními realizátory těchto opatření. Na základě vlastní pedagogické diagnostiky se v rámci své každodenní činnosti snaží identifikovat děti, kterým je potřeba poskytnout prvotní zvýšenou podporu. Průvodci jsou v LMŠ těmi, kdo identifikují obtíže ve vzdělávání či chování dítěte, a na základě své diagnostické rozvahy a zkušenosti realizují bez odkladu prvotní opatření.

Následně probíhá podpora v prvním stupni podpůrných opatření ze strany LMŠ ve dvou stupních:

1. Přímá podpora ve výuce

Přímá podpora spočívá ve zvýšené individualizaci práce s konkrétním dítětem. Přímou podporu realizuje ředitel LMŠ a své postupy a zjištění konzultuje s ostatními průvodci.

2. Sestavení plánu pedagogické podpory

Pakliže přímá podpora ve výuce nepostačuje ke kompenzaci specifických vzdělávacích potřeb dítěte, přistupuje ředitel LMŠ k sestavení plánu pedagogické podpory. Sestavování plánu předpokládá komplexnější přístup k řešení problému a jeho součástí je zapojení celého týmu průvodců LMŠ. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Plán obsahuje zejména následující údaje:

- údaje o dítěti;
- důvod zpracování plánu;
- stručný popis obtíží dítěte;
- seznam činností a aktivit, které budou s dítětem realizovány;
- návrh metod výuky, organizace výuky, hodnocení dítěte a vymezení pomůcek;
- podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině či k aktuálnímu zdravotnímu stavu dítěte;

- stanovení cílů plánu;
- způsoby vyhodnocování plánu.

Vzor plánu pedagogické podpory je přílohou č. 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Po sestavení plánu následně ředitel seznamuje s jeho obsahem rodiče dítěte, přičemž rodičům vždy navrhujeme úzkou spolupráci při jeho naplňování, realizaci i vyhodnocování. Ideální je spolupráce trojlístku rodič - průvodce - dítě. V rámci spolupráce s rodiči oceňujeme spolupráci zejména v těchto oblastech:

- podpora rodiče v oblasti domácí přípravy dítěte;
- zajištění vzájemné zpětné vazby (forma, frekvence, obsah) mezi průvodcem a rodičem;
- zprostředkování mimoškolních (volnočasových) aktivit;
- dohoda o volbě motivace, případně hodnocení dítěte;
- emoční podpora rodiče ze strany průvodců cílená na společné zvládnutí obtíží dítěte.

Pakliže zvolené úpravy v práci s dítětem nepovedou k očekávané změně, obtíže dítěte budou pokračovat nebo se budou ještě zhoršovat a cíle plánu zůstanou i po třech měsících nenaplněny, vyšle LMŠ dítě s rodiči do školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologické poradny či speciálně-pedagogická centra, dále jen „ŠPZ“).

6.1.2 Individuální vzdělávací plán

Pro děti od druhého stupně podpůrných opatření zpracovává ředitel LMŠ ve spolupráci s ostatními průvodci individuální vzdělávací plán (dále jen „IVP“), a to vždy na základě doporučení ŠPZ a současně žádosti rodičů dítěte. Na základě žádosti rodičů vydá ředitel LMŠ rozhodnutí o povolení vzdělávání podle IVP. Rodiče následně udělují LMŠ informovaný souhlas s výukou dle vypracovaného IVP. IVP zpracovává ředitel LMŠ vždy nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy LMŠ obdržela doporučení ŠPZ a žádost rodičů.

IVP zpravidla obsahuje tyto údaje:

- identifikační údaje dítěte;
- kontaktní údaje na ŠPZ, které vydalo doporučení pro vypracování ŠVP;
- důvody sestavení IVP;
- priority rozvoje dítěte a jeho dalšího vzdělávání (tj. cíle IVP);
- metody a organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů;
- způsoby ověřování vědomostí a dovedností dítěte a způsoby jeho hodnocení;
- specifické pomůcky a učební materiály;
- formy spolupráce s ostatními subjekty včetně rodičů dítěte;

Vzor plánu pedagogické podpory je přílohou č. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Stejně jako v případě sestavování PLPP se LMŠ snaží o co nejširší zapojení rodičů do procesu zpracování, realizaci i vyhodnocování IVP. Ideální je spolupráce trojlístku rodič - průvodce - dítě.

V rámci spolupráce s rodiči oceňujeme spolupráci zejména v těchto oblastech:

- podpora rodiče v oblasti domácí přípravy dítěte;
- zajištění vzájemné zpětné vazby (forma, frekvence, obsah) mezi průvodci a rodičem;
- zprostředkování mimoškolních (volnočasových) aktivit;
- dohoda o volbě motivace, případně hodnocení dítěte;
- emoční podpora rodiče ze strany průvodců cílená na společné zvládnutí obtíží dítěte.

Naplnování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení, které vydalo doporučení k jeho sestavení, ve spolupráci s ředitelem LMŠ i ostatními průvodci nejméně jednou ročně.

6.2. Vzdělávání dětí nadaných

Za nadané dítě lze dle §27 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, považovat především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadané dítě pak lze považovat především dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí LMŠ ve spolupráci s ŠPZ na žádost rodičů. Pokud se nadání dítěte projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům osobnosti dítěte, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru nadání dítěte zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek rodiče dítěte ŠPZ poskytnou. Na základě těchto závěrů poté ředitel LMŠ sestavuje individuální vzdělávací plán dítěte, na jehož základě je možné dítě dále vzdělávat. Pro tvorbu IVP přitom platí stejná pravidla jako v kapitole 6.1. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

V LMŠ se vzdělávání dětí nadaných obecně opírá o individuální přístup, který můžeme aplikovat z důvodu menšího kolektivu dětí a neustálé přítomnosti minimálně dvou průvodců. Zároveň je v tomto případě výhodou věkově smíšený kolektiv, kdy převážně v čase odpočinku, který plně využívají mladší děti, a v čase přestávek, které jsou v případě přítomnosti mladších dětí nutností, mohou nadané děti pracovat na úkolech a s pomůckami, které má průvodce pro ně připravené nebo jsou volně přístupné a k dispozici v zázemí LMŠ (encyklopedie, pracovní listy apod.).

6.3. Adaptační plán

Vstup dítěte do mateřské školy je významnou událostí nejen v životě dítěte, ale i v soužití celé rodiny. Děti, které se do té doby pohybovaly převážně v kruhu rodinném, najednou poznávají jinou společnost, nové kamarády, dospělé a nové prostředí. Musí se podřídit určitým pravidlům a už nejsou jen ony středem pozornosti. Některé děti se s touto změnou vyrovnávají snadno a s jistotou, jiné potřebují delší čas. Naším velkým přáním je, aby se děti cítily ve školce spokojené a aby do ní chodily rády. Rodiče, kteří zvažují zápis do LMŠ, mají několik možností, jak s dítětem LMŠ navštěvovat ještě před pravidelnou docházkou.

- LMŠ pořádá před zápisem dětí „Slavnost spojenou s dnem otevřených dveří“- rodiče si mohou se svými dětmi prohlédnout prostory LMŠ, seznámit se průvodci atd.

- LMŠ nabízí rodičům zúčastnit se tzv. „Zkušebního dne“, kdy stráví s dítětem v LMŠ celý den a mají tak možnost vidět, jak probíhá práce průvodců, program dne, stravování atd.
- LMŠ nabízí rodičům program „PIDILIDI“ - jde o dopolední program, který probíhá jednou týdně. Na pidilidi dochází rodič s dítětem a případně také s jeho mladším sourozencem (děti nošené, či v kočárku). Na program se rodiče přihlašují den předem formou emailu. Program vede vždy samostatně jeden z průvodců LMŠ, který má zkušenosti s prací s velmi malými dětmi (obvykle má své vlastní malé dítě, které se programu rovněž účastní). Skupinka se schází samostatně bez ohledu na skupinu dětí standardně docházejících do LMŠ. Část programu se odehrává mimo zázemí LMŠ, samotná procházka je prokládána častými přestávkami, tempo je přizpůsobené nejpomalejším dětem a nabízené činnosti vykonávají především rodiče, kteří svým chováním dávají dítěti podněty k nápodobě. Skupina se pohybuje v blízkosti zázemí LMŠ a zakončení programu probíhá v zázemí LMŠ. Cílem této skupiny je získání pocitu bezpečí a seznámení se s prostředím lesa a zázemí LMŠ. Za dítě má odpovědnost vždy jeho rodič.

7. Organizace vzdělávání

Většina vzdělávacího programu probíhá venku za každého počasí a je organizován v maximálním počtu 24 dětí v jedné věkově heterogenní třídě. Pravidelný denní rytmus, který je však současně flexibilní se přizpůsobuje aktuálně vznikajícím potřebám dětí a školy.

Většina dětí dochází do LMŠ na dva, případně tři dny v týdnu. Ve dny, kdy zapsané dítě do LMŠ pravidelně nedochází, dochází do LMŠ dítě jiné. Konkrétní dny docházky každého dítěte jsou vymezeny ve Smlouvě o péči o dítě, kterou LMŠ uzavírá se všemi rodiči.

7.1. Věkově smíšený kolektiv

Třída LMŠ je věkově smíšená a zahrnuje děti ve věku od 3 do 6 let. Věkově smíšené menší skupiny dětí vedou dle naší zkušenosti k většímu rozvoji samostatnosti a k osobnostnímu rozvoji dětí. Učení probíhá z velké části nápodobou na základě vlastní vnitřní motivace mladších dětí. Mladší děti se současně v kolektivu starších dětí mimoděk připravují na zvládnání náročnějších úkolů a mají přirozený přístup k novým oblastem myšlení. Dříve projevují zájem o činnosti, které by jim v homogenním kolektivu nebyly nabízeny na základě jejich nízkého věku. Věkově heterogenní skupina rovněž podporuje rozvoj řeči, dříve dochází k aktivaci rozšíření slovní zásoby.

U starších dětí se výrazným způsobem rozvíjí prosociální chování, zejména ohleduplnost, trpělivost, respekt a tolerance, dle našeho vnímání základní stavební kameny sociálně rozvinuté společnosti. Současně se u dětí výrazným způsobem rozvíjí kognitivní myšlení, děti se učí strukturovat vlastní myšlenky, aby je mohly předávat mladším dětem.

Značné výhody skýtá věkově smíšený kolektiv pro nové děti, které do LMŠ přicházejí. Vzhledem k tomu, že se stávají součástí skupiny, ve které je výrazně menší počet nejmladších dětí, než je tomu v homogenních třídách, probíhá jejich adaptace snáze. Průvodci jim mohou věnovat více času, děti mají možnost zpočátku jen pozorovat dění ve třídě a postupně se začít zapojovat v oblastech, ve kterých samy chtějí.

Všechny děti, které jsou součástí věkově smíšeného kolektivu, pak mají možnost najít si činnosti a aktivity, které odpovídají jejich reálným zájmům a individuálním možnostem, nikoli jejich věku. Navíc, věkově smíšená třída umožňuje práci v ještě menších skupinách a tím napomáhá individualizaci výchovně vzdělávacího procesu. Například předškolákům se tak mohou průvodci věnovat v době, kdy mladší děti odpočívají a mohou jim věnovat celkově více času a pozornosti. Heterogenní skupina více odpovídá rodinnému modelu věkového rozložení a pro děti je tak přirozenější. Současně do smíšených tříd často společně docházejí sourozenci, což vede k podpoře daných rodinných vazeb.

7.2. Kritéria pro přijímání dětí

Zápis do LMŠ probíhá vždy v průběhu prvních dvou týdnů v měsíci květnu a dále pak průběžně, zejména podle zájmu rodičů o docházku a volných kapacit. O přijetí dětí rozhoduje ředitel LMŠ na základě následujících kritérií:

- Povinnost plnění předškolní docházky: k předškolnímu vzdělávání přednostně přijímáme děti v posledním roce před zahájením školní docházky, pro které je předškolní vzdělávání povinné (k 31. srpnu daného roku dovrší věk 5 let), a děti po odkladu povinné školní docházky.
- Sourozenci: dáváme přednost dětem, jejichž sourozenci již do LMŠ docházejí.
- Věk dítěte: s ohledem na celodenní a celoroční pobyt v přírodě přijímáme přednostně děti staršího data narození.

LMŠ Mraveniště může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, nebo má doklad, že je proti nákaze imunní, nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato povinnost neplatí pro děti, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání.

7.3. Individuální vzdělávání

Rodiče dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, mohou pro své dítě v odůvodněných případech zvolit formu individuálního vzdělávání. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, oznamují rodiče tento svůj záměr nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku (do konce 31. května). V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno LMŠ. LMŠ následně ověřuje úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a v případě potřeby doporučí rodičům další postupy při vzdělávání. Ověřování probíhá v zázemí LMŠ, případně v jiném místě, na kterém se LMŠ dohodne s rodiči individuálně vzdělávaného dítěte tak, aby byly zajištěny co nejpřirozenější a nejpříjemnější podmínky ověřování pro konkrétní dítě. Ověřování zajišťují průvodci LMŠ.

8. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program LMŠ svým obsahem naplňuje hlavní cíle předškolního vzdělávání popsané v RVP PV (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání) a jeho úkolem je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat jej k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních. Při tvorbě školního vzdělávacího programu využíváme prvků a principů konceptu

lesních mateřských škol. Jedná se zejména o činnosti a aktivity provozované venku, v přírodě, v lese, za každého počasí.

LMŠ vychází z různých koncepcí, které děti respektují jako plnohodnotné a rozhodování schopné malé bytosti, které mají nám dospělým, mnoho co nabídnout. Celková filozofie LMŠ je založena na přátelském a vstřícném prostředí pro děti.

Chceme dbát o celostní rozvoj dětí a uvědomujeme si, že častý a pravidelný pobyt malých dětí ve venkovním prostředí, v přímém kontaktu s přírodou, ve všech jejích podobách od jara do zimy, je pro zdravý vývoj dětí ve všech ohledech prospěšný. Prospěšný pro zdraví jedinců a prospěšný pro zdraví společnosti. Zároveň chceme chránit dětství našich dětí. Pobyt ve zdravém, komunitním prostředí s malým počtem dětí a díky tomu také s možností naplnění individuálního přístupu k dítěti je cesta, kterou jsme si vybrali. Nebojíme se kombinovat různé pedagogické metody, uplatňovat své vlastní zkušenosti a řídit se vlastní intuicí. Přesto dodržujeme společné principy:

- dodržujeme rytmus dne a rytmus roku
- vědomě upřednostňujeme práci s přírodním materiálem (včelí vosk, ovčí rouno, hlína) a práci s recyklovaným materiálem
- dbáme na zdravou stravu dětí a ekologické smyšlení, od obsahu i obalů svačinek po třídění odpadu
- provází nás vyprávění příběhů a pohádek
- určujeme a dodržujeme hranice
- úzce spolupracujeme s rodiči

8.1. Základní principy lesních mateřských škol

Základní charakteristikou LMŠ je celoroční pobyt dětí venku, ve volné přírodě lesa. Jsme přitom přesvědčeni, že klíčové kompetence, které se snažíme v dětech pěstovat, se nejlépe rozvíjejí právě při činnostech ve volné přírodě. Rozvoj motoriky (tělesná a pohybová kompetence), podpora smyslového vnímání (smyslová a vjemová kompetence), rozvoj kreativity (kompetence k tvořivosti a fantazii) a podpora sociálního chování (sociální kompetence) mají při déletrvajícím pobytu venku v přírodě optimální podmínky. Chceme dětem umožnit co nejčastější přímý kontakt s živou i neživou přírodou v jejím přirozeném prostředí, proto volíme pobyt venku za každého počasí a od raného věku dítěte.

Lesní mateřské školy jsou obecně považovány za alternativní formu předškolního vzdělávání a mezi základní principy jejich fungování, které jsou obecně dodržovány, patří zejména tyto:

- celoroční pobyt venku za každého počasí,
- není špatné počasí, pouze špatné oblečení,
- zázemí má charakter příležitostně využívaného vyhřívatelného přístřeší,
- základní prostředí výchovy je zpravidla v lese,
- základem pro pobyt s dětmi venku je vzájemná důvěra,
- dobrá komunikace s komunitou a rodiči je zásadní,
- východiskem pro vzdělávací program je situace, spontánní hra a přímá zkušenost dětí,
- lesní mateřská škola rozvíjí děti všestranně v souladu s platným kurikulem pro předškolní vzdělávání. (http://www.opzp2007-2013.cz/soubor-ke-stazeni/46/14089-Ekoskolky_a_lesni_materske_skolky.pdf)

8.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu LMŠ respektují záměr předškolního vzdělávání definovaný v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání, kterým je vytvoření „jedinečné a relativně samostatné osobnosti, schopné zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny, a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.

Podle RVP PV respektujeme tři základní rámcové vzdělávací cíle, které jsou:

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- Osvojování základů hodnot, na nichž je založena společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Všichni průvodci pracují s dětmi s vědomím, že na ně působí ve všech třech rámcových vzdělávacích cílech.

9. Vzdělávací obsah

V LMŠ tráví děti naprostou většinu času venku, v přírodě. Vzdělávací program je taktéž z naprosté většiny uskutečňován venku, v přírodě, a proto vychází školní vzdělávací program LMŠ ze střídání ročních období. Program je tedy rozdělen do čtyř integrovaných bloků – Jaro, Léto, Podzim a Zima. Dále je každý blok rozpracován do dalších témat spojených s přírodní tematikou a tematikou okolního světa. Při rozpracování jednotlivých témat bereme ohled na konkrétní přírodní podmínky, zájem, potřebu a přání dětí. Program se přizpůsobuje aktuálnímu počasí a situaci.

Děti se učí novým poznatkům převážně metodou prožitku, volnou hrou, činnostmi s přírodními materiály a pomůckami, experimentováním, zapojováním všech smyslů, pozorováním a napodobováním.

Vzdělávací oblasti zahrnují vzájemně tyto propojené kategorie: dílčí cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy (předpokládané výsledky). Dílčí cíle vyjadřují, co by měl průvodce v průběhu předškolního vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat. Vzdělávací nabídka jako prostředek vzdělávání představuje ve svém celku soubor praktických i intelektových činností, popř. příležitostí, vhodných k naplňování cílů a k dosahování výstupů. Očekávané výstupy jsou dílčí výstupy vzdělávání, které je možno obecně považovat v této úrovni vzdělávání za dosažitelné.

Každý integrovaný blok je koncipován tak, aby zahrnoval pět vzdělávacích oblastí, ve kterých je žádoucí děti rozvíjet:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

9.1. Integrované bloky

9.1.1. Podzim

Děti se do LMŠ vrací po dvouměsíčních prázdninách a do kolektivu přicházejí děti nové. Počátek září je typický pro seznamování se s novými dětmi, průvodci i režimem LMŠ. Zejména pro nové děti je začátek září velkým krokem, kdy opouští známé a bezpečné prostředí, ve kterém zpravidla fungují pod ochranou svých rodičů, a nabírají odvahu k prvním krokům své vlastní samostatnosti. Proto se v tomto období v LMŠ věnujeme zejména tomu, aby adaptace nových dětí proběhla co nejlépe.

Podzim je nejbarevnějším obdobím celého roku. Je to čas dozrávání, sklizně a přípravy na zimu. Listnaté lesy začínají hrát všemi barvami. Tyto pestrobarevné listy stromy nakonec shodí stejně jako shodily přednedávnm své zralé plody. Rostliny začínají rozsévat svá semena, která budou v půdě odpočívat a trpělivě čekat na další jaro. Začínají padat kaštiny a zvířátka si začínají shromažďovat zásoby na zimu. Netopýři a další živočichové se ukládají k zimnímu spánku. Postupně se do teplých dnů začíná vkrádat studený a sychravý vítr. Odpoledne zkracuje tma. Zima už je za dveřmi.

- seznámení nových dětí s LMŠ
- pozorování proměn v přírodě
- pozorování tahu ptáků odlétajících do teplých krajín
- pozorování zbarvování listů – procvičování barev
- sledování postupného opadávání listů
- sbírání plodů lesa k výtvarným činnostem- šípky, jeřabiny, bezinky atd.
- sběr ovoce
- sklizeň na zahrádce

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- seznámení dětí s chodem LMŠ, okolím, zázemím
- osvojování si pravidel LMŠ
- osvojování si dovedností a poznatků k jednotlivým činnostem
- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj hrubé i jemné motoriky
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj pozornosti, soustředění
- rozvoj rozpoznávacích dovedností

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- výpravy do lesa, pohybové aktivity, chůze, turistika, lezení
- zkoumání okolní přírody - louka, les, zahrada školy, okolí řeky Ondřejnice
- práce se zahradními nástroji
- práce s přírodním materiálem a přírodninami

- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- vnímání všemi smysly
- zrak- rozlišování barev, tvarů
- hmat- povrchy a struktury přírodnin
- sluch – zvuky lesa, ptáků
- chuť – rozlišování ovoce, zeleniny
- čich – rozlišování vůní v přírodě, na zahradě
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika:

- porozumět a učit se podle instrukcí
- umět vyjádřit své prožitky
- adekvátním způsobem projevovat spokojenost a nespokojenost
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Dítě a ten druhý:

- dodržování dohodnutých pravidel
- posilování přirozených poznávacích citů
- respektování druhého, dělení se
- chápání, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- navazování kontaktů, překonávání studu
- spolupráce s ostatními
- porozumění běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Dítě a společnost:

- zvyknout si na život v mateřské škole
- vnímat základní pravidla skupiny, podílet se na nich a řídit se jimi
- dodržovat pravidla her
- jednat spravedlivě, hrát férově
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- uplatňovat návyky společenského chování – pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc
- domluvit se s ostatními na společném řešení

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně v daném prostředí, v prostředí mateřské školy
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- dbát na svou bezpečnost

- vnímat, že příroda má svůj řád, že je rozmanitá a pozoruhodná
- uvědomovat si, že způsobem, jakým se k přírodě chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí – nevyhazovat v přírodě odpadky, úmyslně neničit přírodu
- porozumět, že změny v přírodě jsou přirozené a samozřejmé

Bližší specifikace integrovaného bloku je rozpracována v měsíčních plánech, které jsou k dispozici.

9.1.2. Zima

Zimní období v LMŠ je zdánlivě náročnější na organizaci vzdělávací nabídky než kterékoliv jiné období. Záleží ale na úhlu pohledu. Často se opakuje pochybnost veřejnosti, rodičů, zda je v LMŠ dostatek příležitostí k rozvoji jemné motoriky dítěte a zda je věnovaný dostatečný prostor grafomotorice. Zimní období je přitom velmi bohaté na příležitosti k rozvoji smyslového vnímání (zrakové, hmatové, sluchové, čichové, chuťové), k rozvoji prostorové orientace a představivosti a orientace časové. Nacházíme spoustu příležitosti k rozvoji paměti a k rozvoji rytmického cítění a rozlišovacích schopností. Všechny jmenované psychické funkce jsou podmínkou k úspěšnému rozvoji grafomotoriky. Všechny tyto předpoklady v zimním období v LMŠ rozvíjíme.

Mohlo by se zdát, že zima je období, kdy příroda spí. U některých živočichů to tak opravdu je. Jiní pouze zpomalí svůj rytmus. Stejně jako lidé se i zvířátka stahují do tepla svých doupat a nor. V přírodě, v její hloubi, se však pomalu začíná rodit nový život. Pod velkou bílou peřinou, pod povrchem, se pomalu začínají dít věci. Semínka se pomalu otevírají, aby byly připravené v pravý čas vystrčit svůj nový klíček. Všechno se děje velmi nenápadně, v tichosti a ve tmě. Příroda čeká, až nastane pravá chvíle a až se zhluboka nadechne jara. Tak jako všechno na světě tak i zima pomine a klíčky, které vyčkávaly v zimě pod zemí, se můžou v plné kráse ukázat světu.

- pozorování proměn v přírodě
- období vegetačního klidu - jak přežívá příroda zimu
- zimní spánek zvířat
- doplňování krmítek
- poznávání stop zvířat ve sněhu
- radovánky a hrátky na sněhu, se sněhem
- sněhové stavby
- Vánoce pro zvířátka
- základy kosmické výchovy-vesmír

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- uvědomění si vlastního těla
- koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností - vnímání, naslouchání, porozumění
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů k přírodě

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- výpravy do lesa, pohybové aktivity, chůze, turistika, lezení
- zkoumání proměn přírody během zimy
- experimenty a pokusy se sněhem, ledem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat hrubou motoriku – stavby ze sněhu
- zvládat prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví
- ví, kde v případě potřeby hledat pomoc
- mít povědomí o významu aktivního pohybu

Dítě a jeho psychika:

- učit se nová slova a aktivně je používat
- chápat prostorové pojmy -vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.
- řešit problémy, úkoly a situace, předkládat „nápady“
- rozhodovat o svých činnostech
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- snažit se ovládat své chování - zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás

Dítě a ten druhý:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními
- přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- navazovat a udržovat přátelství
- rozdělit si úkol s jiným dítětem

Dítě a společnost:

- domluvit se na společném řešení
- spoluvytvářet ve skupině pohodu
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností – ranní kruh
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik - kreslit, používat barvy, modelovat, vytvářet z přírodnin

Dítě a svět:

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje)
- porozumět, že se změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se opakují
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- mít povědomí o planetě Zemi, vesmíru a přírodě obecně
- všimnout si změn a dění nejen v nejbližším okolí

Bližší specifikace integrovaného bloku je rozpracována v měsíčních plánech, které jsou k dispozici.

9.1.3. Jaro

Jaro je ročním obdobím plného radosti, veselosti, „rozjařenosti“. Příroda se probouzí, raduje se z návratu sluníčka, světla a tepla. Pomalu roztává sníh. Postupně odkrývá spící půdu, která přes celou zimu odpočívala a nabírala sílu, aby mohla co nejlépe pečovat o první jarní zelené rostlinky, které se prodírají přes zbytky sněhu ke sluníčku. Zanedlouho můžeme vidět neuvěřitelnou podívanou. Čerstvě probuzená příroda se začíná zelenat, květiny rozkvétat, růst. Větvičky se oblékají čerstvými zelenými listy a obsypávají pupeny. Po zimním spánku se probouzí zvířátka, která začínají rodit svá mláďata. Je to období hojnosti a plodnosti. Období růstu nového života – ať už semínek, nebo živočichů. Máme možnost tenhle zázrak s dětmi sledovat. Pozorovat výhonky, jak postupně sílí, jak se z vajíček klubou ptáčci. To vše nám nabízí jaro.

- pozorování proměn přírody
- zahájení práce na zahrádce
- sázení semínek, rostlinek
- pozorování probouzení hmyzu
- pozorování pučení květů, stromů, zelenání přírody
- poslouchání zpěvu ptáků

- pozorování mláďat
- práce s hlinou
- Velikonoce, lidové zvyky, tradice

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si praktických dovedností
- ovládnutí vlastního těla a tělesných funkcí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- povědomí o kulturním prostředí
- rozvoj tvořivosti

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- jarní výpravy do lesa
- zkoumání proměn přírody během jara
- činnosti zaměřené k poznávání těla a jeho částí
- záměrné pozorování přírody, živočichů a rostlin, určování a pojmenovávání
- spontánní hra
- aktivity podporující uvědomování si vztahů
- smyslové a psychomotorické hry
- hry se slovy
- poznávání ekosystému

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- koordinovat polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- pojmenovat části těla, některé orgány, mít povědomí o těle a jeho vývoji
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ovládat vlastní tělo a tělesné funkce
- osvojit si poznatky o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji

Dítě a jeho psychika:

- ptát se na slova, kterým nerozumí
- časové pojmy - teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- rozhodovat o svých činnostech
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení

Dítě a ten druhý:

- dělit se s ním o hračky, pomůcky
- vycházet druhému vstříc
- přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- obhajovat svůj postoj nebo názor
- chovat se citlivě a ohleduplně
- chápat, že odlišnosti jsou přirozené
- respektovat jiný postoj či názor

Dítě a společnost:

- vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi
- spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně
- přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě
- hodnotit svoje zážitky (řící, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu)

Dítě a svět:

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace
- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v divadle...)
- nakládat vhodným způsobem s odpady
- porozumět že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje
- chránit přírodu v okolí, živé tvory
- vědět kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- využívat znalosti pro další učení a životní praxi

Bližší specifikace integrovaného bloku je rozpracována v měsíčních plánech, které jsou k dispozici.

9.1.4. Léto

Léto je ročním obdobím, kdy je příroda v největší své síle. Ovoce postupně dozrává, mláďata odrůstají a připravují se na samostatný život. Přírodní procesy se zpomalují. Půda se nabíjí nevyčerpatelnou silou slunečních paprsků. Na rozpálených kamenech se vyhřívají ještěřky. V nejparnějších dnech se zvířata stahují do lesů a k potokům, kde na ně horko nedosáhne. Jeleni začínají vytloukat paroží a probíhá srnčí říje. Na konci tohoto období začínají odlétat kukačky a čápi. Je to období, kdy s dětmi budeme pozorovat nejen kobyly a motýly, ale i všechny proměny, které toto roční období připraví.

- pozorování proměn přírody
- přírodní živly: oheň, voda, vzduch, země
- letní radovánky: hry v přírodě, stopování
- lesní a zahradní plody: poznávání chutí a vůní
- z pohádky do pohádky: dramatizace, četba
- můj kamarád knížka: prohlížení, seznamování se s knihami, vyprávění příběhu dle obrázku
- sběr a sušení bylin
- výroba herbáře

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou
- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- recitace, dramatizace, zpěv
- společné rozhovory, vyprávění zážitků
- pohybové a hudební činnosti
- cvičení organizačních dovedností (komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv)
- získávání poznatků o živé a neživé přírodě (záměrné pozorování živých/neživých objektů)
- pozorování a povídání o lesních zvířatech, zvířatech na louce, hmyzu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
- sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika:

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- vyjadřovat smysluplné myšlenky, nápady, pocity
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat napsané své jméno
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním

Dítě a ten druhý:

- Komunikovat s dospělým vhodným způsobem, respektovat ho
- řešit konflikt dohodou
- nabídnout druhému pomoc
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc, pro sebe i pro jiné dítě
- dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost:

- domluvit se na společném řešení
- vážit si práce a úsilí druhých
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
- zvládat základní hudební dovednosti (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- chápat, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

Dítě a svět:

- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- upozornit na škodu, nepořádek
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě

Bližší specifikace integrovaného bloku je rozpracována v měsíčních plánech, které jsou k dispozici.

10. Dílčí projekty a programy

Dílčí projekty a programy představují doplňkové aktivity LMŠ, které zpravidla navazují na výše uvedené integrované bloky a mají podobu nejrůznějších jednodenních i vícedenních výletů, oslav a komunitních slavností, kulturních i společenských akcí. Níže uvedený přehled není definitivní, nabízí spíše obecnější přehled formátu pravidelných akcí, přičemž podrobnější rozpis konkrétní nabídky na příslušný školní rok včetně předběžných dat konání, je uveden v dokumentu Plán akcí na školní rok 2017/2018.

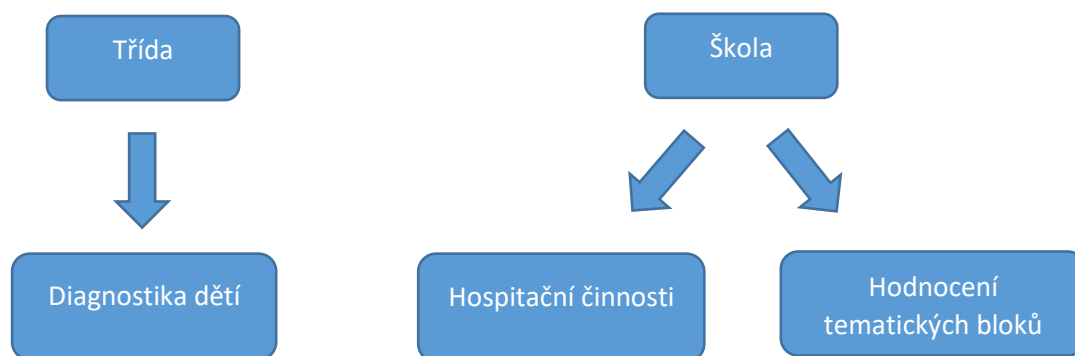
K jednotlivým výletům i akcím navíc rodiče vždy nejpozději jeden týden před jejich konáním obdrží elektronicky podrobné informace k jejich celému průběhu.

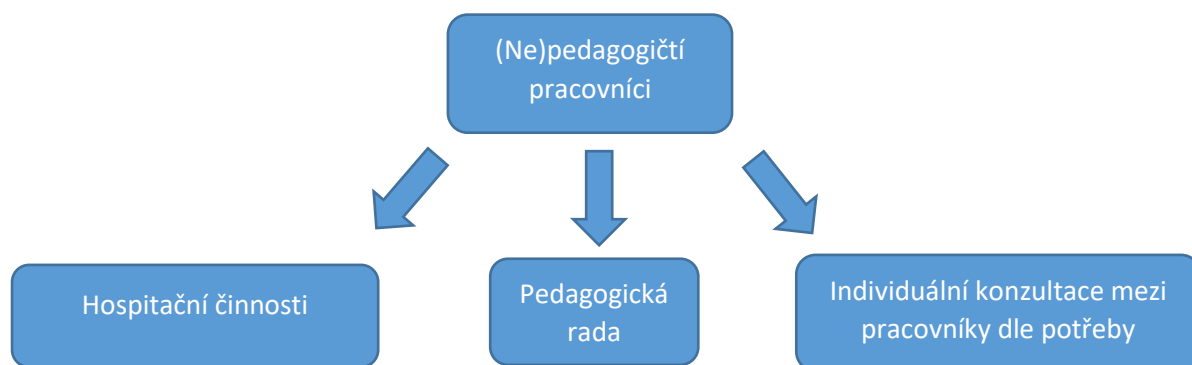
- Celodenní výlet mimo zázemí LMŠ (výšlap, rožnovské muzeum, solná jeskyně atp.)
- Kulturní akce (divadlo, planetárium, knihovna atp.)
- Lyžařský kurz
- Škola v přírodě
- Komunitní akce

11. Systém hodnocení školy

Evaluaci jakékoli činnosti vnímáme jako základní prostředek ke zvyšování kvality těchto činností a osobnímu rozvoji všech zúčastněných. Nastavení evaluačního procesu a jeho průběžné naplňování je navíc zásadním předpokladem úspěšného naplňování jak dlouhodobých, tak dílčích vzdělávacích cílů LMŠ. Uplatňujeme jasná pravidla vnitřního hodnocení (autoevaluace) jednotlivých vzdělávacích činností, podmínek i organizace. LMŠ definuje několik základních předmětů hodnocení, tedy oblastí, jejich naplňování průběžně sleduje. K těmto oblastem pak vytyčuje prostředky evaluace, kterými jsou myšleny metody a techniky tohoto hodnocení. U každé oblasti je pak vymezeno, s jakou frekvencí, případně ve kterých konkrétních termínech je zapotřebí ji hodnotit.

Hodnocení probíhá na úrovni třídy, školy, pedagogických a nepedagogických pracovníků na základě níže uvedeného schématu.

Následující tabulka detailně rozpracovává systém hodnocení třídy, školy, pedagogických a nepedagogických pracovníků.

Hodnocení třídy	diagnostika dětí	probíhá čtvrtletně (listopad, únor, květen)
Hodnocení školy	hospitace	probíhá 2x ročně
Hodnocení školy	tématické bloky	probíhá denně ústně
Hodnocení školy	tématické bloky	probíhá týdně ústně
Hodnocení školy	tématické bloky	probíhá měsíčně písemně
Hodnocení pracovníků	hospitace	probíhá průběžně ústně
Hodnocení pracovníků	pedagogická rada	Probíhá ústní hodnocení
Hodnocení pracovníků	konzultace	probíhá dle potřeby ústně

Následující tabulka přehledně uvádí hlavní činnosti systému hodnocení výchovně vzdělávacího procesu.

Oblast	Prostředky	Časový plán	Odpovědnost
Soulad RVP PV a ŠVP	<ul style="list-style-type: none"> Kontrola jednotlivých bodů v Kapitole 13 RVP PV Hospitace 	<ul style="list-style-type: none"> 1x ročně k 31. 8. 2 x ročně 	Ředitel, učitelé, Statutární zástupce
Plnění cílů ŠVP	<ul style="list-style-type: none"> Komparace cílů definovaných v ŠVP a reálného stavu Hospitace 	<ul style="list-style-type: none"> 1x ročně k 31. 8. 2 x ročně 	Ředitel, učitelé
Práce pedagogických i nepedagogických pracovníků	<ul style="list-style-type: none"> Kontrola třídní knihy, portfolií Soulad s kapitolou 14 RVP PV Hospitace 	<ul style="list-style-type: none"> 1x měsíčně 1x ročně 2x ročně 	Ředitel, učitelé

Školní vzdělávací program nabývá účinnosti dnem podpisu ředitele mateřské školy.

Ve Staré Vsi nad Ondřejnicí 1.9.2017

Jarmila Kozlová, ředitelka školy

